

26. Raittiuslautakunta

Raittiuslautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 7. 1. raittiuslautakuntaan v:ksi 1953—54 seuraavat edustajat: rehtori G. Bäckin, valtiotieteen maisteri P. V. J. Hanskin, toimitsija D. A. Kaspion, tarkastaja U. R. Merilinnan ja latoja V. I. Saarisen. Muut jäsenet olivat teologian tohtori R. A. L. Holmström, insinööri K. F. Kreander, vahtimestari K. A. Saarinen ja lehtori H. E. Vilkema.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa rouva M. H. Meltti.

Lautakunnan virkailijat. Lautakunnan puheenjohtajaksi valittiin¹⁾ teologian tohtori Holmström ja varapuheenjohtajaksi vahtimestari Saarinen. Sihteerinä toimi hallitusneuvos J. H. Konttinen, joka hoiti tehtävää sivutoimenaan. Muita sivutoimisia toimihenkilöitä oli vahtimestari ja siivooja.

Lautakunnalla oli kolme päätoimista virkailijaa, nimittäin raittiustyön ohjaaja K. A. Varjo, neuvoja M. M. Merilina sekä toimistoapulainen I. I. Kalanne.

Toimisto. Lautakunnan toimisto sijaitsi edelleen Nuorten Talkoiden Kannatusyhdistykseltä vuokratussa huoneistossa Kaisaniemenkatu 13. Toimistonhoitajana oli toimistoapulainen Kalanne.

Kokoukset. Lautakunnan kokoukset pidettiin, mikäli ei toisin päätetty, joka toinen keskiviikko, kuitenkin kesäkuukausina vain tarpeen mukaan.

Lautakunnalla oli kertomusvuonna 15 (v. 1952 17) kokousta, joiden pöytäkirjoissa oli yhteensä 217 (241) pykälää. Kokouksissa käsiteltiin, paitsi juoksevia asioita ja kaupunginhallituksen lautakunnalta pyytämiä lausuntoja, niitä ehdotuksia, joita lautakunnalle oli sen järjestämissä neuvottelukokouksissa tehty, samoin kuin myös eräitä lautakunnan oma-aloitteisia toimenpiteitä pääkaupunkimme raittiustilanteen parantamiseksi.

Lautakunnalle saapui kaikkiaan 260 (302) kirjettä ym. asiakirjaa. Lähteneitä kirjeitä oli 4 907 (4 935).

Raittiuslautakunnan rahavarojen käyttö. Kaupunginvaltuusto vahvisti kokouksessaan 10. 12. 1952 raittiuslautakunnan talousarvion kertomusvuodeksi sellaisena kuin kaupunginhallitus oli sen esittänyt.

Raittiuslautakunnan maksusuoritukset tapahtuivat rahatoimiston välityksellä. Toimistonhoitajalla oli kuitenkin jatkuvasti oikeus pitää hallussaan 10 000 mk:n suuruisia käteiskassaa.

Laskujensa hyväksyjiksi lautakunta valitsi²⁾ puheenjohtaja Holmströmin ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja Saarisen sekä kummankin varamieheksi lautakunnan sihteerin Konttisen ja neuvoja Merilinnan.

Helsingin kaupunki sai kertomusvuonna väkijuomaliikkeen voittovaroja n. 38 milj. mk. Näistä kaupunginvaltuusto myönsi raittiustyöhön 14 892 260 mk, josta käytettiin Toivonliiton työn tukemiseen 1.32 milj. mk, minkä määrärahan kaupunginhallitus myönsi suoraan Helsingin Toivonliittotoimikunnalle, ja 8 115 000 mk raittiusjärjestöjen avustuksiksi. Lautakunnan oma talousarvio oli 5 457 260 mk, mikä summa jakaantui seuraavasti: kokouspalkkioihin ja toimihenkilöiden palkkukukseen 1 722 260 mk, vuokriin 120 000 mk, tarverahoiksi 180 000 mk, raittiusvalistustoimintaan 2 625 000 mk, neuvontaja järjestelytoimintaan 1 645 000 mk, sekä raittiustilanteen tutkimiseen 175 000 mk.

¹⁾ Raitt.lk. 14. 1. 5 §. — ²⁾ S:n 14. 1. 7 §. —

Lisäksi oli kaupunginhallituksen käytettäväksi varattu 500 000 mk:n suuruinen määräraha.

Raittiusjärjestöjen avustuksiksi myönnetyn 8 115 000 mk:n suuruisen määrärahan jakoi kaupunginhallitus 63 raittiusjärjestölle kaupungin alueella suoritettavaa raittius-työtä varten.

Työsuunnitelma ja neuvottelukokoukset. Lautakunta vahvisti ¹⁾ itselleen työsuunnitelman, jossa pääasiassa noudatettiin edellisinä vuosina toteutettua linjaa. Sellaisia neuvottelukokouksia, joiden ehdotuksia lautakunta on pyrkinyt toteuttamaan, pidettiin mm. raittiusviikkotoimikunnan ja sen eri jaostojen puitteissa. Lisäksi osallistuivat lautakunnan edustajat ja virkailijat useihin eri raittius- ym. järjestöjen järjestämiin neuvottelukokouksiin.

Järjestely- ja neuvontatyö. Lautakunnan toimihenkilöt kävivät pääkaupungin eri raittius- ja nuorisojärjestöjen tilaisuuksissa sekä kouluissa antamassa ohjeita ja neuvottelemassa näiden toiminnasta. Tällaisia tilaisuuksia oli yhteensä 97 (90). Lisäksi järjestettiin useita kilpailuja seuraavasti: vuorokeskustelukilpailu, johon osallistui 8 varhaisnuorten osastoa; näytelmäkilpailu, jossa oli mukana 3 raittiusaiheista näytelmää; seuralehtikilpailu, johon lähetettiin 12 käsinkirjoitettua lehteä; koulujen vuorokeskustelu-juhla kilpailu, johon osallistui kaksi koulua.

Lautakunnan 18. 3. tekemän päätöksen mukaan välitettiin tanhun- ja askartelun-ohjausta sitä haluaville raittiusjärjestöille lautakunnan kustannuksella. Tätä etua käytti hyväkseen 8 järjestöä.

Lautakunta julkaisi ja jakoi järjestöille raittiusaiheisen ohjelmakokoelman »Tuhansia liekkejä palaa» sekä päätti ²⁾ julkaista ruotsinkielisen kokoelman, jonka painatus jäi v:een 1954.

Lisäksi lautakunta lähetti järjestöille Helsingin Raittiusyhdistysten Keskustoimikunnan kustantamaa, pastori V. Viron kirjoittamaa kirjasta »Mitä te tahdotte tehdä?» sekä monistettua alustus- ja esitysohjelmaa. Pyynnöstä hankittiin järjestöille laulu-, kuvaelma- ja lausunta-aineistoa.

Nuorisotyön ohjauskurssi järjestettiin 12 osanottajalle, keramiikkakurssi 13 osanottajalle sekä kahdet järjestysmieskurssit 105 osanottajalle.

Esitelmätoiminta. Lautakunta harjoitti välitöntä esitelmätoimintaa pääkaupungin kansa- ja oppikouluissa sekä eri järjestöjen tilaisuuksissa. Puhujina toimivat pääasiassa lautakunnan virkailijat, mutta myös muut henkilöt, tilaajan toivomuksen mukaan. Yhteensä pidettiin kertomusvuonna eri tilaisuuksissa 88 (95) esitelmää, puhetta tai alustusta.

Ohjelma- ja propagandatoiminta. Lautakunnan toimesta järjestettiin eri järjestöjen ohjelmaryhmien avulla ilmaisia tilaisuuksia, joissa ohjelman lisäksi esitettiin raittiusaiheisia lyhytfilmejä sekä pidettiin esitelmä, puhe tai haastattelu, seuraavasti: propagandatilaisuuksia Tapanilan Työväentalolla, Pitäjänmäen VPK:n talolla ja Haagan Työväentalolla sekä Vartiokylässä, kaksi ohjelmakiertuetta Tervalammen työlaitoksella, joista toinen AA-kerhojen järjestämä sekä kaksi ohjelmallista tilaisuutta joukko-osastoissa.

Raittiusjärjestöjen ohjelmatoiminnan tukemiseksi päätettiin ³⁾ hankkia kansantanhua ja näyttämöpuvusto.

Raittiuskilpikirjoitusten ja raittiustutkintojen tukeminen. Lautakunta myönsi kirjapalkintoja varten sekä oppi- että kansakouluissa toimeenpantujen raittiuskilpikirjoitusten osanottajille 225 000 mk. Yhteensä jaettiin 205 arvokasta kirjapalkintoa. Oppikoulujen raittiustutkintoja varten lautakunta hankki oppikirjoja eri oppikouluihin näiden tilauksesta 138 115 mk:n arvosta sekä jakoi parhaille raittiustutkintojen suorittajille 20 000 mk:n arvoiset palkinnot.

Raittiuslehtien jakaminen. Kaikille Helsingin kansakoulujen VI luokkien oppilaille tilasi lautakunta jonkin nuorten raittiuslehden oppilaiden oman valinnan mukaan. Siten tilattiin Eosta, Joka Poikaa, Koittoa, Nuorten Päivää ja Sarastusta yhteensä 1 747 (2 562) vuosikertaa.

Ylioppilaskokelaille tai vaihtoehtoisesti keskikoululaisille tilattiin Pohjantähteä yhteensä 834 (1 313) vuosikertaa ja ruotsinkielisille ylioppilaskokelaille Hembygden'ia yhteensä 162 (125) vuosikertaa. Keväällä jaettiin suomenkielisille ylioppilaskokelaille Suomen Akateemisen Raittiusliiton toimittamaa Valkolakki -nimistä julkaisua sekä tilat-

¹⁾ Raitt.lk. 14. 1. 13 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 208 §. — ³⁾ S:n 18. 3. 61 §. —

tiin kertomusvuodeksi 10 000 ylioppilaalle saman liiton Raitis Ylioppilas -nimistä julkaisua.

Lautakunta jakoi omien julkaisujensa lisäksi vuoden aikana seuraavia julkaisuja: Helsingin Raittiusyhdistysten Keskustoimikunnan kirjasta »Mitä te tahdotte tehdä?» sekä Kylväjän, Pohjantähden, Raittiin Joulun, Ristin ja Raittiuden, Uuden Liekin ja Seis-lehden joulunumeroita sotilasyksiköihin, vankiloihin, sairaaloihin, työmaaruokaloihin ja kirjastojen lukusaleihin.

Vankiloihin, joukko-osastoihin, työmaaruokaloihin ja sairaaloihin levitettiin eri raittiuslehtiä lisäksi yhteensä 895 (911) vuosikertaa.

»Raitis Helsinki» -niminen lehti ilmestyi raittiusviikoksi 24-sivuisena suomen- ja ruotsinkielisenä yhteisnumerona, jonka painos oli 5 000 kpl. Sitä jaettiin ilmaiseksi osaksi kansakoulujen, osaksi raittiusjärjestöjen välityksellä.

Raittiusviikon vietto. Lautakunta luovutti työntekijänsä raittiusviikkotoimikunnan käyttöön. Toimikunnan toimesta järjestettiin 1. 11. Kauppakorkeakoulun juhlasalissa raittiusviikon avajaisjuhla, 6. 11. Työväentalon juhlasalissa nuoris juhla ja 1. 11. lastenjuhla sekä ruotsinkielisten järjestöjen toimesta 8. 11. ruotsinkielinen nuorisjuhla Balderin juhlasalissa.

Raittiusviikon aikana pidettiin yhteensä 37 (37) raittiustilaisuutta, joissa yleisöä oli yhteensä 9 640 (10 240) henkeä. Lisäksi järjestivät useat koulut ja järjestöt tilaisuuksia, joiden lukumäärä ei ole tiedossa.

Elokuva- ja rainatoiminta. Lautakunnan toimiston käytössä oli kaksi äänielokuvakonetta, v. 1951 hankittu Revere-merkkinen ja lautakunnan kertomusvuonna hankkima Ampro-Stylist-merkkinen. Näitä koneita käytettiin toimiston järjestämissä neuvonta-, esitelmä- ja propagandatilaisuuksissa, minkä lisäksi niitä lainattiin järjestöille, jotka itse huolehtivat niiden käyttämisestä. Koneita käytettiin vuoden kuluessa 150 kertaa. Elokuvalainauksia oli yhteensä 560.

Lisäksi hankittiin kertomusvuonna lautakunnan käyttöön seuraavat uudet lyhytelokuvat: Takaisin yhteiskuntaan, Tie on edessä, Sadan vuoden taival, Liittoleirillä, Elämän kaarteessa, Oma koti kullan kallis, Tämä kuuluu sinullekin, Päijänteellä, Leena ja Maija ostoksilla, Onnellinen koira, Tulipalossa, Koulupäiviä ja Luolaihminen.

Lautakunnan rainakonetta ja rainoja lainattiin 35 kertaa.

Raittiustilanteen tutkiminen. Syksyllä 1952 suoritettun ns. tanssitutkimuksen yhteenvedo valmistui ja sen perusteella tehtiin ¹⁾ joukko esityksiä.

3—18. 10. välisenä aikana suoritettiin kolmena lauantai- ja sunnuntai-iltana pääkaupungin kaduilla, yhteensä 13:ssa eri puolilla sijaitsevassa kohteessa ns. juopumustutkimus, jonka tarkoituksena oli selvittää juopuneiden henkilöiden osuutta pääkaupungin katukuvassa ko. iltoina. Lautakunta päätti ²⁾ lähettää yhteenvedon tutkimuksesta kaupunginvaltuuston uusille jäsenille, kaupungin virastoille ja lautakunnille, poliisipiireille, sosiaaliministeriöön ja Oy. Alkoholiliike Ab:lle. Tutkimuksesta annettiin myös selostuksia pääkaupungin lehdille, jotka julkaisivat ne huomattavilla paikoilla. Samalla päätettiin tehdä tutkimuksesta selostus Alkoholikysymys-nimiselle aikakauskirjalle sekä hankkia julkaisun tästä osasta lautakuntaa varten 500 kpl:n painos käytettäväksi esim. uutta väkijuomalakia eduskunnassa käsiteltäessä ja muissa asian myöhemmissä vaiheissa.

Esitykset. Kertomusvuonna teki lautakunta kaupunginhallitukselle mm. seuraavat esitykset: väkijuomamainosteiden poistamisesta liikennelaitoksen ajoneuvoista ³⁾; 30 000 mk:n suuruisen apurahan myöntämisestä Uudenmaan Raittiuspiirille ⁴⁾; ehdotuksen lautakunnan talousarvioksi v. 1954 ⁵⁾.

Muita esityksiä tehtiin seuraavasti: Suomen Akateemista Raittiusliittoa kiirehditettiin toimittamaan Valkolakki-julkaisu hyvissä ajoin ennen ylioppilaskokelaiden koulutyön loppumista ⁶⁾; sosiaaliministeriön raittius- ja alkoholiasian osastoa pyydettiin kääntymään Alkoholiliikkeen puoleen, jotta sen johto entistä tarkemmin kiinnittäisi huomiota niiden ravintolain taseen, joille myönnetään oikeus tanssin järjestämiseen sekä myöskin kiinnittäisi huomiota alkoholittomien juomien entistä runsaampaan tarjoiluun kaikissa ravintoloissa ⁷⁾; Helsingin Yliopiston, Kauppakorkeakoulun ja Teknillisen Korkeakoulun ylioppilaskunnille esitettiin, että nämä harkitsisivat ilman alkoholitarjoilua järjestettä-

¹⁾ Raitt.lk. 29. 4. 95 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 211 §. — ³⁾ S:n 4. 2. 35 §. — ⁴⁾ S:n 8. 4. 82 §. — ⁵⁾ S:n 1. 7. 117 §. — ⁶⁾ S:n 4. 2. 32 §. — ⁷⁾ S:n 29. 4. 95 §.

vien tanssitilaisuuksien yleistämistä ¹⁾). Helsingin Poliisilaitokselle lähetettiin kirjelmä, jossa pyydettiin tiukentamaan järjestysmiehille annettavia valvontaohjeita ja tiedusteltiin, voitaisiinko kaikkia järjestysmiehiksi hyväksyttäviä henkilöitä vaatia suorittamaan lyhyt kurssi ²⁾); Uudenmaan lääninhallitukselle lähetettiin selostus juopumustutkimuksesta ja pyydettiin lääninhallitusta harkitsemaan olisiko mahdollisuuksia helpottaa lupien myöntämistä ohjelmallisten kulttuuritilaisuuksien järjestämiseen sellaisina iltoina, jolloin julkiset huvit ovat kiellettyjä.

Lausunnot. Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle sen pyytämät lausunnot mm. seuraavista asioista: Suomalaisen Oopperan Taiteilijakunta -nimisen yhdistyksen anomuksesta B 1-anniskeluoikeuksien myöntämisestä oopperan lämpiössä järjestettäviin erikoistilaisuuksiin ³⁾); kaupungin laitosten huoneistojen tarpeesta Haagaan ja Maunulaan rakennettavista taloista ⁴⁾); Oy. Alkoholiliike Ab:n uusien väkijuomamyymälöiden avaamista tai entisten myymälöiden toiminnan jatkamista koskevasta anomuksesta ⁵⁾); kertomusvuoden raittiusmäärärahan jaosta ⁶⁾); T. E. Huttusen Raittiusyhdistys Koiton järjestämää elokuva- ja satuiltaa koskevasta kantelukirjelmästä ⁷⁾); Oy. Alkoholiliike Ab:n anomuksesta A-kaavakkeen mukaisten anniskeluoikeuksien myöntämisestä Alkon Ravintolat Oy:n Malmille suunnittelevalle ravintolalle ⁸⁾). Lisäksi lautakunta antoi lausuntonsa avustusten myöntämisestä raittiustyön tukemista varten, joita olivat anoneet mm. seuraavat järjestöt: Helsingin Laivastoaseman Kantamiesten kerho ⁹⁾, Raittiuden Ystävät ¹⁰⁾, Kansalaisjärjestöjen Raittiustoiminnan Keskusliitto ¹¹⁾, AA-Kotikerho ¹²⁾, Raittiusyhdistys Koitto ¹³⁾, Rautatieläisten Raittiusyhdistyksen Helsingin piiri ¹⁴⁾, Suomen Opiskelevan Nuorison Raittiusliitto ¹⁵⁾ sekä Naisten Raittiuskeskus ¹⁶⁾.

Edustukset. Aikaisemmin mainittujen tilaisuuksien lisäksi oli lautakunta edustettuna mm. seuraavissa tilaisuuksissa: Sosialidemokraattisen Raittiuspiirijärjestön vuosikokouksessa ¹⁷⁾, Raittiuden Ystävien 100-vuotisjuhlassa ¹⁸⁾ sekä raittiuslautakuntien edustajakokouksessa ¹⁹⁾.

Lautakunnan toimisto oli edustettuna Helsingin kaupungin nuorisoviikkotoimikunnassa ja järjestelemässä 7.—15. 2. välisenä aikana pidettyä nuorisoviikkoa, jonka näytelyn komissaarin tehtävät hoiti neuvoja Merilinna.

Toimistonhoitaja Kalanne ja toimitsija M. Halmela osallistuivat sosiaaliministeriön järjestämiin raittiustyöntekijäin kursseihin ²⁰⁾.

Raittiusavustusten käytön valvonta. Lautakunta vaati raittiusmäärärahoista avustusta saaneilta järjestöiltä kirjallisen selostuksen avustusten käytöstä ja otti huomioon ko. selostukset antaessaan lausuntoja uusien määrärahojen jaosta. Varojen käytöstä neuvoteltiin eri järjestöjen kanssa.

Työmaajuopottelun torjunta. Kertomusvuoden aikana suoritettiin seuraavat toimenpiteet työmaajuopottelun ehkäisemiseksi: Työväen Raittiuspäivän vietto järjestettiin 12. 4. Tällöin oli Helsingin Työväenyhdistyksen talon juhlasalissa tilaisuus, jonka pääsyliput jaettiin työpaikoilla. Ohjelmassa oli järjestöjen ohjelmaryhmien esityksiä sekä puhujina M. Kulonen ja E. Salomaa. Tilaisuudessa oli läsnä noin 600 henkeä; Työväen Raittiuspäivän mainontaan liittyviä elokuvamainoksia valmistettiin 18 kpl, näitä esitettiin pääkaupungin elokuvateattereissa huhtikuun aikana; Työväen Raittiuspäiväksi julkaistua »Viina on vaarallinen työtoveri» -nimistä julistetta lunastettiin 1 000 kpl ja jaettiin työpaikoille; »Älä juo isä» -nimistä propagandajulistetta hankittiin n. 1 000 kpl ja levitettiin työpaikoille; työväen sanomalehdistölle lähetettiin työmaiden raittiustyötä ja työmaajuopottelua käsittelevää materiaalia; henkilökohtaisia keskusteluja ja neuvotte-luja pidettiin luottamusmiesten kanssa erilaisista torjuntatoimenpiteistä.

Yleinen raittiusmainonta. Kertomusvuonna järjestettiin lautakunnan toimesta yleistä raittiusmainontaa kolme kertaa. Ensimmäisellä kerralla keskityttiin Työväen Raittiuspäivän mainontaan, jolloin järjestettiin elokuvamainoksia. Tähän liittyi myös sanomalehtiartikkeleita. Toinen mainoskeskitys tapahtui kesä-elokuussa, jolloin Liikennemainoksen välityksellä asetettiin raitiotievaunuihin kolmeksi kuukaudeksi 60 kpl mainos-

¹⁾ Raitt.lk. 29. 4. 96 §. — ²⁾ S:n 29. 4. 95 §. — ³⁾ S:n 14. 1. 10 §. — ⁴⁾ S:n 4. 2. 30 §. — ⁵⁾ Ks. I osan s. 82. — ⁶⁾ Raitt.lk. 18. 3. 59 §, 26. 3. 73 §. — ⁷⁾ S:n 4. 11. 180 §, 18. 11. 192 §, 15. 12. 214 §. — ⁸⁾ S:n 15. 12. 205 §. — ⁹⁾ S:n 26. 3. 74 §. — ¹⁰⁾ S:n 1. 7. 118 §. — ¹¹⁾ S:n 1. 7. 119 §. — ¹²⁾ S:n 23. 9. 156 §. — ¹³⁾ S:n 14. 10. 166 §. — ¹⁴⁾ S:n 14. 10. 169 §, 15. 12. 204 §. — ¹⁵⁾ S:n 4. 11. 179 §. — ¹⁶⁾ S:n 15. 12. 213 §. — ¹⁷⁾ S:n 29. 4. 97 §. — ¹⁸⁾ S:n 1. 7. 123 §. — ¹⁹⁾ S:n 23. 9. 148 §. — ²⁰⁾ S:n 29. 4. 98 §.

julistetta »Vesi vanhin voitehista»¹⁾. Kolmas mainontakausi liittyi 1.—8. 11. vietettyyn raittiusviikkoon, jonka aikana kiinnitettiin 305 mainosjulistetta pääkaupungin mainos-tauluihin ja -pylväisiin, järjestettiin automainontaa sekä elokuvamainontaa ja kiinnitettiin raitiovaunujen ja autobussien istuimiin mainoksia 1 000 kpl kahden viikon ajaksi. Raittiusviikon tunnuksena oli »Raittius maan tavaksi».

Toimiston muu työ. Päivä- ja aikakauslehtiin annettiin selostuksia, artikkeleita ym. aineistoa. Useille nuorille tutkijoille annettiin lautakunnan toimintaa, väkijuomatilannetta ja raittiusystyötä käsittelevää aineistoa. Kaupungin viranomaisten kanssa neuvoteltiin yhteisistä tehtävistä; erikoisesti nuorisotyö- ja urheilulautakunnan sekä Tampereen ja Turun raittiuslautakuntien kanssa oli yhteistyö monipuolista, lisäksi lukuisien eri raittiuslautakuntien edustajat kävivät lautakunnan toimistossa neuvottelemassa ja aineiston vaihtoa harrastettiin jatkuvasti.

Raittiuslautakunnan mahdollisuudet tukea pääkaupungissa suoritettavaa raittius-työtä lisääntyivät ja monipuolistuivat määrärahojen nousun vuoksi. Uuden elokuvakoneen hankkiminen, elokuvavaraston huomattava lisääntyminen ja pukuvaraston hankinta tehostivat työmenetelmiä ja tarjosivat järjestöille entistä suurempia mahdollisuuksia. Raittiusjärjestöt olivat myös entistä aktiivisemmin mukana lautakunnan ohjelma-toiminnassa. Suoritetut tutkimukset antoivat pohjaa toiminnalle ja laajentunut mainonta vei raittiusajatusa entistä tehokkaammin suuren yleisön keskuuteen.

¹⁾ Raitt.lk. 18. 3. 66 §, 29. 4. 99 §, 27. 5. 109 §.